

تأثیر پلیمرفیسم I405V ژن CETP بر پاسخ لیپیدی به تغییر ترکیب اسیدهای چرب رژیم غذایی

دکتر مسعود دارابی^۱، دکتر علی‌اکبر ابوالفتحی^۲، دکتر علیرضا استادر حیمی^۳، دکتر عبدالحسن کاظمی^۴، مقصود شاکر^۵
دکتر محمد نوری^۶

نویسنده‌ی مسئول: تبریز، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز، دانشکده‌ی پزشکی، بخش بیوشیمی
mmdnoori@gmail.com دریافت: ۸۷/۹/۱۱ پذیرش: ۸۷/۴/۸

چکیده

زمینه و هدف: بیماری آترواسکلروز ناشی از یک تعابی پیچیده بین ژنتیک و عوامل محیطی می‌باشد. برداشت کلسترول از بافت‌های محیطی و انتقال آن به کبد که فرآیند انتقال معکوس کلسترول (RCT) نامیده می‌شود، نقش بسیار مهمی در پیشگیری از آترواسکلروز دارد. ذرات HDL و پروتئین انتقال دهنده‌ی کلسترول (CETP) از اجزای مهم RCT محسوب می‌شوند. هدف از این مطالعه بررسی تأثیر پلیمرفیسم I405V ژن CETP بر پاسخ به تغییر نسبت اسیدهای چرب چندغیر اشباع به اسیدهای چرب اشباع (S) بود.

روش بررسی: جمعیت مورد مطالعه شامل ۱۵۵ فرد سالم با ژنتیپ‌های مختلف I405V (۳۵ نفر II، ۳۶ نفر IV، ۱۴ نفر V) بود، که طی دو دوره‌ی ۲۱ روزه مورد مطالعه قرار گرفتند. نسبت P به S رژیم غذایی دوره‌ی اول ۱ به ۲ (غمی از اسیدهای چرب چندغیر اشباع یا PUFA) و دوره‌ی دوم ۳/۰ (غمی از اسیدهای چرب اشباع یا SFA) بود. در ابتدا و انتهای هر دوره پروفایل لیپیدی افراد تعیین شد.

یافته‌ها: در آغاز مطالعه مقدار لیپیدها و لیپو پروتئین‌های گروه‌های ژنتیپی تفاوت معنی‌داری نداشت. پس از رژیم غذایی غمی از SFA کاهش غلظت آپولیپوپروتئین A-I و HDL-C افرادی که دارای ال V بودند، بیشتر از افراد با ژنتیپ II بود.

نتیجه‌گیری: پلیمرفیسم I405V ژن CETP تغییرات نامطلوب ApoA-I و HDL-C ناشی از کاهش نسبت P به S رژیم غذایی را تشکیل می‌کند.

واژگان کلیدی: لیپوپروتئین با چگالی بالا، آپولیپوپروتئین CETP A-I

مقدمه

زمینه‌ی ژنتیکی نقش مهمی در تعیین استعداد ابتلا به بیماری‌های شایع مانند بیماری‌های قلبی عروقی، دیابت یا پرستاری‌های ایفا می‌کند. تغییرات ژنتیکی بر سطح محصولات ۲ و چاقی ایفا می‌کند. تغییرات ژنتیکی بر سطح محصولات ژنی یا پاسخ به عوامل محیطی مانند رژیم غذایی مؤثر هستند.

-
- ۱- دکترای تخصصی بیوشیمی بالینی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی تبریز، مرکز تحقیقات علوم تغذیه، تبریز
 - ۲- دکترای تخصصی بیوشیمی بالینی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تبریز، مرکز تحقیقات علوم تغذیه، تبریز
 - ۳- دکترای تخصصی تغذیه، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تبریز
 - ۴- دکترای تخصصی بیولوژی مولکولی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تبریز، مرکز تحقیقات علوم تغذیه، تبریز
 - ۵- کارشناس ارشد علوم آزمایشگاهی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز

۱۹±۱ بود. هیچ یک از افراد مورد مطالعه به بیماری خاصی مبتلا نبودند و سابقه‌ی بیماری‌های قلبی، مصرف دارو یا ویتامین طی ۴ ماه قبل را نداشتند. در طول مطالعه، فعالیت فیزیکی افراد ثابت بود. از افراد مورد مطالعه خواسته شد هرگونه مصرف غذایی خارج از برنامه‌ی غذایی این مطالعه را ثبت نمایند. افراد شرکت کننده طی دو دوره‌ی ۲۸ روزه‌ی متواتی مورد مطالعه قرار گرفتند. نسبت P به S رژیم غذایی دوره‌ی اول ۱ به ۲ و دوره‌ی دوم ۰/۳ بود. مجموع انرژی مصرفی طی ۲ دوره، یکسان بود. از آنجایی که اثر رژیم غذایی بر لیپیدها پس از ۴ هفته به حالت پایدار می‌رسد (۹)، این مطالعه بدون دوره Wash Out انجام گردید. رژیم غذایی غنی از اسیدهای چرب چند غیراشباع (PUFA) با استفاده از روغن‌های کانولا و آفتابگردان تهیه شد. کره و روغن‌گیاهی نیمه هیدروژنه به عنوان رژیم غذایی غنی از اسیدهای چرب اشباع (SFA) مورد استفاده قرار گرفت. میزان انرژی هر یک از رژیم‌های غذایی با استفاده از برنامه‌ی غذایی مصرفی محاسبه گردید. میزان چربی، کربوهیدرات، پروتئین، فیبر ۱۶/۲ (گرم در روز) و کلسترول (۳۱۵/۲ گرم در روز) در هر دو نوع رژیم غذایی مشابه با وضعیت اولیه بود. نوع و عده‌های غذایی یکسان بود، اما روغن اضافه شده متفاوت بود. مجموع انرژی حاصل از هر دو نوع رژیم غذایی براساس نیاز افراد شرکت کننده تنظیم شد. به طور متوسط میزان انرژی هر رژیم غذایی ۲۴۱۰±۳۸۰ کیلوکالری در روز بود، از این مقدار ۱۷ درصد از پروتئین، ۳۵ درصد از چربی و ۴۹ درصد از کربوهیدرات تأمین شد. همه‌ی وعده‌های غذایی در غذاخوری دانشگاه و با نظرارت متخصص تغذیه تهیه گردید. پائزده نوع وعده‌ی غذایی تهیه شده، هر هفته تکرار شد. ترکیب اسیدهای چرب روغن‌های مورد استفاده در این مطالعه به روش گاز کروماتوگرافی تعیین گردید. روغن کانولا حاوی ۵۱ درصد اسید اولنیک، ۲۲ درصد اسید لینولنیک و ۸ درصد اسید لینولنیک بود. روغن آفتابگردان حاوی ۵۸ درصد لینولنیک،

(۱). اختلالات لیپیدی مهم‌ترین ریسک‌فاکتور بیماری‌های قلبی عروقی محسوب می‌شود که شایع‌ترین عامل مرگ و میر در بسیاری از جوامع می‌باشد (۲).

پروتئین انتقال دهنده کلسترول (CETP)، یک گلیکوپروتئین آب‌دوست می‌باشد که استرهای کلسترول را از HDL به ذرات لیپوپروتئینی حاوی ApoB منتقل می‌کند (۳). نقص ژنتیکی CETP باعث افزایش شاخص در میزان HDL-C می‌شود (۴). براساس مطالعات جدید فعالیت CETP تحت تأثیر ترکیب اسیدهای چرب رژیم غذایی می‌باشد (۵). پلی‌مرفیسم CETP ژن I405V یک نوع پلی‌مرفیسم تک نوکلئوتیدی (SNP) است که در اثر جابجاگی A→G در اگزون شماره‌ی ۱۴، باعث جایگزینی اسید آمینه‌ی ایزولوسین به جای والین در کدون شماره ۴۰۵ می‌شود (۶). در برخی از مطالعات توصیفی ارتباطی بین I405V و خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی عروقی یا پارامترهای لیپیدی گزارش نشده است (۷). اما براساس سایر مطالعات میزان HDL-C و ریسک ابتلا به بیماری‌های قلبی عروقی در افراد هموزیگوت ال V بیشتر از افراد جهش‌نیافرده می‌باشد (۳). براساس یافته‌های اخیر تغییر ژنتیکی CETP ژن I405V باعث افزایش اثرات بد دریافت زیاد کالری بر میزان چاقی می‌شود (۸). به نظر می‌رسد پاسخ گروههای ژنوتیپ‌های پلی‌مرفیسم I405V به ترکیب اسیدهای چرب رژیم غذایی متفاوت باشد. جهت آزمون این فرضیه، تأثیر تغییر در نسبت چربی‌های چند غیر اشباع به چربی‌های اشباع (S به P) رژیم غذایی بر پاسخ لیپیدی و لیپوپروتئینی افراد با ژنوتیپ‌های مختلف CETP ژن I405V مورد بررسی قرار گرفت.

روش بررسی

تعداد ۸۵ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفتند. این تعداد شامل ۶۲ مرد و ۲۳ زن با میانگین انحراف معیار سنی به ترتیب ۲۱±۳ و

DNA فریدوالد محاسبه گردید. جهت بررسی‌های ژنتیکی ژنومی از لکوستیت‌ها جداسازی شد. تکثیر DNA با روش PCR و مشابه با شرایط و پرایمرهایی بود که قبلاً گزارش RsaI شده بود (۱۲). محصولات PCR با استفاده از آنزیم I405V به روش داده شدن و وجود جهش در محل RFLP مورد بررسی قرار گرفت. جهت بررسی اثر پلی‌مرفیسم I405V روی غلظت لیپیدها و لیپوپروتئین‌ها در هر مرحله از آزمون آماری ANOVA استفاده شد. جهت مقایسه بین گروهی از آزمون Tukey's post hoc استفاده شد. مقادیر P-value کمتر از ۰/۰۵ معنی‌دار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

در جمعیت مورد مطالعه شیوع ژنتیک‌ها (۴۱ درصد II=۴۳، IV=۱۶ درصد VV=۲۱) مطابق با تعادل هاردی- وین برگ بود. مشخصات آنتروپومتریک و پروفایل لیپیدی بین گروه‌های ژنتیکی تفاوت معنی‌داری نداشت (جدول ۱).

۳۱ درصد اولئیک و ۷ درصد پالمیتیک اسید بود. بیشترین اسیدهای چرب موجود در کره اسید پالمیتیک (۳۶ درصد)، اسید اولئیک (۲۲ درصد) و اسید استئاریک (۱۳ درصد) بود. روغن گیاهی نیمه هیدروژنه حاوی ۴۲ درصد اسید اولئیک، ۲۷ درصد اسید پالمیتیک و ۲۰ درصد اسید اولئیک بود. روش انجام این مطالعه توسط کمیته‌ی اخلاق دانشگاه تأیید و از همه افراد رضایت‌نامه‌ی کتبی اخذ شد.

بررسی آزمایشگاهی: از افراد مورد مطالعه، جهت بررسی پارامترهای بیوشیمیابی و ژنتیکی در ابتدا و پایان هر دوره خون‌گیری شد. سرم و فرکشن HDL با سانتریفوژ و رسوب توسط فسفوتنگستیک اسید/منیزیم جداسازی شدند (۱۰). پارامترهای لیپیدی (کلسترول، تری‌گلیسرید، HDL-C) به روش‌های استاندارد آنژیمی و با دستگاه اتوآنالایزر BT3000 (Biotech) اندازه‌گیری شد (۱۱). میزان آپولیپو پروتئین‌های A-I و B به روش ایمونوتوریبدومتری (Diasys, Germany) تعیین گردید. غلاظت کلسترول LDL (LDL-C) با استفاده از فرمول

جدول ۱: مشخصات بالینی و پروفایل لیپیدی گروه‌های ژنتیکی CETP مورد مطالعه

P	VV (n=۳۵)	IV (n=۳۶)	II (n=۱۲)	
۰/۱۴	۱۹/۵±۱/۱	۲۰/۰±۳/۰	۲۱/۳±۳/۸	سن، سال
۰/۱۹	۲۸	۳۳	۱۷	جنس، درصد زنان
۰/۸۶	۲۲/۳±۳/۰	۲۲/۶±۲/۹	۲۲/۲±۳/۱	شاخص توده‌ی بدن، (کیلوگرم بر متر مربع)
۰/۴۴	۱۶۳±۲۰	۱۶۶±۳۱	۱۵۵±۳۱	کلسترول، (میلی‌گرم در دسی‌لیتر)
۰/۱۰	۹۲±۱۲	۱۱۲±۴۲	۹۵±۳۳	تری‌گلیسرید، (میلی‌گرم در دسی‌لیتر)
۰/۴۱	۵۱±۶	۴۹±۱۱	۴۸±۹	HDL-C (میلی‌گرم در دسی‌لیتر)
۰/۹۳	۹۲±۲۳	۹۲±۲۶	۸۸±۲۹	LDL-C (میلی‌گرم در دسی‌لیتر)
۰/۵۰	۱۲۳±۱۶	۱۱۹±۱۹	۱۱۷±۱۷	آپولیپوپروتئین A-I
۰/۶۳	۹۱±۱۶	۹۱±۲۱	۸۶±۲۱	آپولیپوپروتئین B

مقادیر به صورت میانگین ± انحراف معيار و یا درصد از کل نمايش داده شده است.

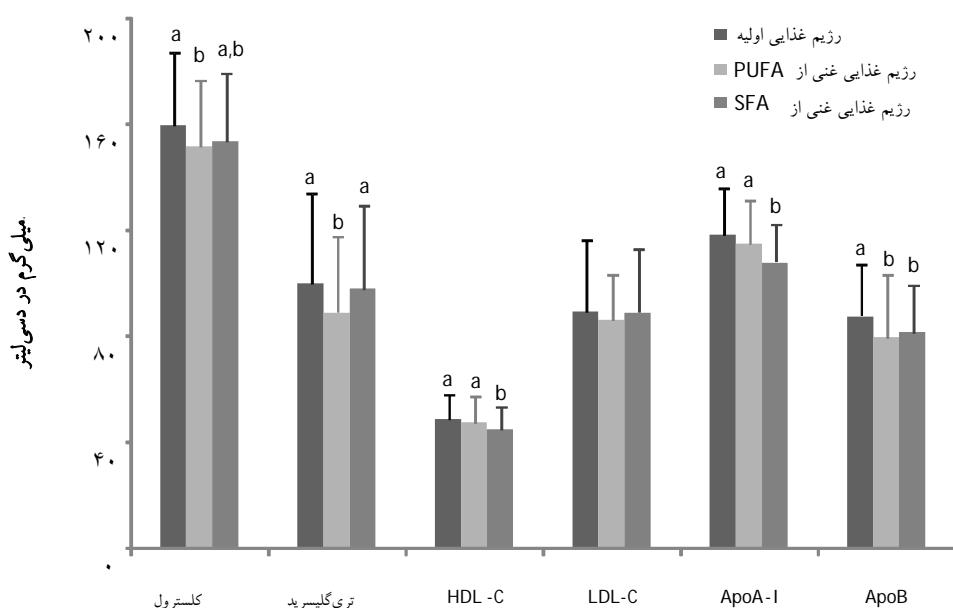
نسبت P به S طی دوره‌ی غنی از PUFA بیشتر از دوره‌ی غنی از SFA بود. براساس پرسشنامه‌های غذایی رژیم غذایی به خوبی توسط افراد رعایت شده بود. میزان مصرف مواد مغذی در همه گروه‌های ژنوتیپی یکسان بود (جدول ۲). رژیم غذایی غنی از PUFA باعث کاهش معنی‌دار کلسترول ($P=0.009$) و ApoB ($P<0.001$) نسبت به رژیم غذایی اولیه شد (شکل ۱). پس از رژیم غذایی غنی از SFA میزان تری گلیسرید ($P<0.001$) افزایش، و غلظت از حالت غنی از PUFA به غنی از SFA کاهش میزان ApoA-I ($P=0.006$) و HDL-C ($P=0.01$) کاوش یافت. براساس آزمون ANOVA پس از تغییر رژیم غذایی با ژنوتیپ II بود. در مورد میزان HDL-C نیز چنین تغییری دیده شد که نزدیک به سطح معنی‌داری ($P=0.06$) بود (جدول ۳).

سهم هر یک از گروه‌های اسیدهای چرب MUFA، SFA و PUFA در انرژی مصرفی در جدول شماره‌ی ۲ نمایش داده شده است.

جدول ۲. ترکیب انواع اسیدهای چرب رژیم غذایی طی مداخله رژیمی

ابتدای مطالعه	رژیم غذایی غنی از PUFA	رژیم غذایی غنی از SFA
۱۰	۷	۱۰
۱۳	۱۷	۱۵
۴	۹	۷

مقادیر به صورت درصد از مجموع انرژی نمایش داده شده است. MUFA اسیدهای چرب اشباع، SFA اسیدهای چرب تک غیر اشباع. $n=6$. ۶ چند غیر اشباع.

نمودار ۱. تأثیر مداخله‌ی رژیمی بر لیپیدهای سرمی. مقادیر به صورت انحراف معيار \pm میانگین نمایش داده شده‌اند. مقادیر با حروف متفاوت از نظر آماری تفاوت معنی‌دار ($P<0.05$) دارند.

جدول ۳. پارامترهای لیپیدی گروههای ژنوتیپی CETP I405V در انتهای هر دوره‌ی رژیم غذایی

P-value	SFA			PUFA			رژیم غذایی غنی از کلسترول، (میلی گرم در دسی لیتر)
	VV	IV	II	VV	IV	II	
.۰/۱۱	۱۵۲±۹	۱۵۶±۲۶	۱۵۳±۲۷	۱۶۰±۱۹	۱۵۰±۲۴	۱۴۸±۲۸	تری گلیسرید، (میلی گرم در دسی لیتر)
.۰/۸۶	۹۳±۲۲	۱۰۲±۳۵	۹۶±۳۲	۸۴±۲۴	۹۳±۳۲	۸۸±۲۶	HDL-C (میلی گرم در دسی لیتر)
.۰/۰۶	۴۵±۹	۴۶±۹	۴۴±۷	۵۰±۱۰	۵۰±۱۰	۴۵±۸	LDL-C (میلی گرم در دسی لیتر)
.۰/۳۹	۹۰±۱۱	۹۰±۲۴	۹۰±۲۶	۹۴±۲۲	۸۷±۲۲	۸۶±۲۶	آپولیپوپروتئین A-I
.۰/۰۶	۱۱۰±۱۹	۱۰۸±۱۶	۱۰۷±۱۱	۱۲۳±۲۲	۱۱۷±۱۷	۱۰۹±۱۳	آپولیپوپروتئین B
.۰/۷۷	۸۳±۱۹	۸۲±۱۸	۸۲±۱۹	۸۱±۱۲	۸۱±۱۵	۷۸±۱۹	

مقادیر به صورت میانگین^۱ انحراف معیار نمایش داده شده است. SFA n=۱۴, VV n=۳۶, IV n=۳۵, II. اسیدهای چرب اشباع. PUFA می باشد که نشان دهنده‌ی اثر متقابل بین رژیم غذایی و ژنوتیپ CETP می باشد.

بر پاسخ لیپیدی افراد سالم پس از مصرف رژیم غذایی غنی از کلسترول-SFA یا رژیم غذایی کم کلسترول-SFA ندارد. اما نتایج این مطالعه نشان داد که وجود ال V در پلیمرفیسم ApoA-I ژن CETP I405V باعث تشدید تغییر نامطلوب و HDL-C پس از رژیم غذایی غنی از SFA می شود. بین ترکیب اسیدهای چرب و کلسترول رژیم غذایی و نحوه‌ی اثر آن‌ها بر لیپیدهای سرمی ارتباط پیچیده وجود دارد (۱۹). بر خلاف مطالعه‌ی فریدلندر و همکارانش، میزان کلسترول رژیم‌های غذایی مورد استفاده در این مطالعه یکسان بود. بنابراین به نظر می‌رسد، اثر پلیمرفیسم CETP ژن I405V بر لیپیدهای سرمی وابسته به نوع رژیم غذایی افراد باشد. CETP و ApoA-I در ارتباط با سیستم انتقال معکوس کلسترول می‌باشد (۲۰). مشخص شده است که سطح ApoA-I عمدتاً تحت تأثیر کاتابولیسم آن است (۲۱). فعالیت CETP از عوامل مهم در متابولیسم ذرات HDL محسوب می‌شود. تری گلیسرید سوبسترات اصلی CETP بوده، غلظت آن یک عامل محدود کننده در میزان فعالیت CETP به شمار می‌رود (۲۲). بر اساس یافته‌های این مطالعه و با توجه به تفاوت در میزان تری گلیسرید بین مراحل مداخله‌ی رژیمی، این احتمال وجود دارد که فعالیت انواع

بحث

پلیمرفیسم CETP ژن I405V بر فعالیت و میزان CETP مؤثر است و مطالعه‌ی آن جهت تعیین نقش CETP در متابولیسم لیپو پروتئین‌ها و بیماری‌های قلبی عروقی ارزشمند می‌باشد. در این مطالعه تأثیر پلیمرفیسم CETP بر نوع پاسخ متابولیک به تغییر نسبت اسیدهای چرب چند غیراشباع به اسیدهای چرب اشباع مورد بررسی قرار گرفت.

براساس کیفیت پرسشنامه‌های غذایی مداخله‌ی رژیمی با موفقیت انجام شد. اثر رژیم غذایی غنی از PUFA بر ترکیب لیپیدی سرم مطابق با مطالعات گذشته مبنی بر اثرات کاهنده‌ی رژیم غذایی غنی از PUFA بر میزان کلسترول می‌باشد (۱۲). رژیم غذایی غنی از SFA باعث کاهش میزان HDL-C و ApoA-I شد. مطابق این یافته‌ها مشخص گردید که چربی‌های اشباع مانند کره و مارگارین بر خلاف کانولا میزان تری گلیسرید را افزایش و میزان ApoA-I را کاهش می‌دهد (۱۴). به هر حال در این مطالعه تأثیر رژیم‌های غذایی بر میزان LDL-C کم بود. اثرات مشابهی در مطالعه بر روی افراد سالم گزارش شده است (۱۷ و ۱۶). فریدلندر و همکارانش (۱۸) نشان دادند که ژنوتیپ‌های CETP تأثیری

حدودی HDL-C در پاسخ به تغییر نسبت P به S در ژنوتیپ‌های IV و VV بیشتر از افراد با ژنوتیپ II است. این یافته‌ها هم‌سو با این فرضیه است که "پلی‌مرفیسم I405V از عوامل تعیین کننده در نوع پاسخ به تغییر رژیم غذایی می‌باشد".

ژنوتیپ‌های VV و IV بیشتر از ژنوتیپ II به سطح پلاسمایی تری‌گلیسرید وابسته باشند.

نتیجه گیری

براساس نتایج مطالعه حاضر کاهش میزان apoA-I و تا

References

- 1- Ordovas JM. Genetic interactions with diet influence the risk of cardiovascular disease. *Am J Clin Nutr.* 2006; 83: 443S-6.
- 2- Petrella RJ, Merikle E, Jones J. Prevalence and treatment of dyslipidemia in Canadian primary care: a retrospective cohort analysis. *Clin Ther.* 2007; 29: 742-50.
- 3- Bruce C, Chouinard RA, Tall AR. Plasma lipid transfer proteins, high-density lipoproteins, and reverse cholesterol transport. *Annu Rev Nutr.* 1998; 18: 297-330.
- 4- Inazu A, Brown ML, Hesler CB, et al. Increased high-density lipoprotein levels caused by a common cholesteryl-ester transfer protein gene mutation. *N Engl J Med.* 1990; 323: 1234-8.
- 5- Groener JE, van Ramshorst EM, Katan MB, Mensink RP, van TA. Diet-induced alteration in the activity of plasma lipid transfer protein in normolipidemic human subjects. *Atherosclerosis.* 1991; 87: 221-6.
- 6- Boekholdt SM, Kuivenhoven JA, Hovingh GK, Jukema JW, Kastelein JJ, van TA. CETP gene variation: relation to lipid parameters and cardiovascular risk. *Curr Opin Lipidol.* 2004; 15: 393-8.
- 7- Pallaud C, Gueguen R, Sass C, et al. Genetic influences on lipid metabolism trait variability within the Stanislas Cohort. *J Lipid Res.* 2001; 42: 1879-90.
- 8- Teran-Garcia M, Despres JP, Tremblay A, Bouchard C. Effects of cholesterol ester transfer protein (CETP) gene on adiposity in response to long-term overfeeding. *Atherosclerosis.* 2008; 196: 455-60.
- 9- Keys A, Parlin RW. Serum cholesterol response to changes in dietary lipids. *Am J Clin Nutr.* 1966; 19: 175-81.
- 10- Assmann G, Schriewer H, Schmitz G, Hagele EO. Quantification of high-density-lipoprotein cholesterol by precipitation with phosphotungstic acid/MgCl₂. *Clin Chem.* 1983; 29: 2026-30.
- 11- Rifai N, Warnick GR. Lipids, lipoproteins, apolipoproteins, and other cardiovascular risk factors. In: Burtis CA, Ashwood ER, Bruns DE, eds *Tietz Textbook of Clinical Chemistry*. Philadelphia: Elsevier Saunders, 2006: 903-68.
- 12- Padmaja N, Ravindra KM, Soya SS, Adithan

- C. Common variants of cholesteryl ester transfer protein gene and their association with lipid parameters in healthy volunteers of Tamilian population. *Clin Chim Acta.* 2007; 375: 140-6.
- 13- Lichtenstein AH, Ausman LM, Carrasco W, et al. Effects of canola, corn, and olive oils on fasting and postprandial plasma lipoproteins in humans as part of a National Cholesterol Education Program Step 2 diet. *Arterioscler Thromb.* 1993; 13: 1533-42.
- 14- Vega GL, Groszek E, Wolf R, Grundy SM. Influence of polyunsaturated fats on composition of plasma lipoproteins and apolipoproteins. *J Lipid Res.* 1982; 23: 811-22.
- 15- Dorfman SE, Wang S, Vega-Lopez S, Jauhainen M, Lichtenstein AH. Dietary fatty acids and cholesterol differentially modulate HDL cholesterol metabolism in Golden-Syrian hamsters. *J Nutr.* 2005; 135: 492-8.
- 16- Marzuki A, Arshad F, Razak TA, Jaarin K. Influence of dietary fat on plasma lipid profiles of Malaysian adolescents. *Am J Clin Nutr.* 1991; 53: 1010S-4.
- 17- Zhang J, Wang CR, Xue AN, Ge KY. Effects of red palm oil on serum lipids and plasma carotenoids level in Chinese male adults. *Biomed Environ Sci.* 2003; 16: 348-54.
- 18- Friedlander Y, Leitersdorf E, Vecsler R, Funke H, Kark J. The contribution of candidate genes to the response of plasma lipids and lipoproteins to dietary challenge. *Atherosclerosis.* 2000; 152: 239-48.
- 19- Chang NW, Wu CT, Chen FN, Huang PC. High polyunsaturated and monounsaturated fatty acid to saturated fatty acid ratio increases plasma very low density lipoprotein lipids and reduces the hepatic hypertriglyceridemic effect of dietary cholesterol in rats. *Nutr Res.* 2004; 24: 73-83.
- 20- Tchoua U, D'Souza W, Mukhamedova N, Blum D, Niesor E, Mizrahi J, Maugeais C, Sviridov D. The effect of cholesteryl ester transfer protein overexpression and inhibition on reverse cholesterol transport. *Cardiovasc Res.* 2008; 77: 732-9.
- 21- Pietzsch J, Julius U, Nitzsche S, Hanefeld M. In vivo evidence for increased apolipoprotein A-I catabolism in subjects with impaired glucose tolerance. *Diabetes.* 1998; 47: 1928-34.
- 22- Guérin M, Le Goff W, Lassel TS, Van Tol A, Steiner G, Chapman MJ. Atherogenic role of elevated CE transfer from HDL to VLDL(1) and dense LDL in type 2 diabetes: impact of the degree of triglyceridemia. *Arterioscler Thromb Vasc Biol.* 2001; 21: 282-8.

